

N:o 6.

Af herr **M. M. Höjer**, *angående ändring af 15, 18, 19 och 33 §§ i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm.*

Vid 1898, 1900 och 1901 års riksdagar har undertecknad, som bekant, väckt motion om sådan ändring af kongl. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm, att genom densamma kunde åt hufvudstadens kommunalrepresentation tillerkännas rätt att inom sig sjelf utse sin ordförande. Denna motion har vid 1900 och 1901 års riksdagar blifvit af lagutskottet tillstyrkt samt af Andra Kammaren utan diskussion och utan votering antagen. Äfven inom Första Kammaren hafva kraftiga röster höjts för förslaget, och att detsamma der med en aftagande majoritet förkastats, torde i väsentlig mån hafva berott derpå, att man ansett, det Stockholms stadsfullmäktige, »hvilka saken närmast rörde», *först* borde uttala sig för en reform, mot hvars *principiella* berättigande svårligen varit någonting att invända.

Detta har nu skett. Den 1 oktober 1901 föreslog riksdagsmannen, herr Emil Hammarlund inom Stockholms stadsfullmäktige, att stadsfullmäktige »skulle ingå till Kongl. Maj:t med underdånig anhållan, det täcktes Kongl. Maj:t till nästkommande Riksdag aflåta proposition om ändrad lydelse af 15, 18, 19 och 33 §§ i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm i hufvudsaklig öfverensstämmelse med lagutskottets vid 1901 års riksdag härom afgifna förslag». Motionen, i hvilken icke mindre än 29 af kommunalrepresentationens medlemmar instämde, blef visserligen af beredningsutskottet afstyrkt med reservation af fyra bland utskottets medlemmar, men bifölls vid stadsfullmäktiges sammanträde den 11 november 1901 med den betydande majoriteten af 53 röster mot 37 efter en längre diskussion, vid hvilken med de mest bindande skäl ådagalades nyttan och önskvärdheten af reformens genomförande.

Om och i hvad mån Kongl. Maj:t täcktes tillmötesgå Stockholms stadsfullmäktiges »underdåniga anhållan» är icke bekant; men för den händelse *mot* förmodan Kongl. Maj:t skulle anse stadsfullmäktiges hemställa *icke* till någon dess åtgärd föranleda, har det ansetts i hög grad önskvärdt, att Riksdagen i *hvarje* fall sattes i tillfälle att genom sitt ord och sitt inflytande stödja Stockholms stadsfullmäktige i deras lofliga sträfvan att åt rikets första kommun förvärfva en rättighet, hvaraf rikets öfriga stadskommuner längesedan äro eller när som helst kunna komma i besittning. Det är därför jag härmed tillåter mig att för fjerde gången underkasta den för hufvudstaden viktiga frågan Riksdagens upplysta bedömande.

Med åberopande af *hela* motiveringen till den i Andra Kammaren vid 1898 års riksdag väckta motionen n:o 7, såsom vore denna motivering ord för ord här införd, samt med hänvisning till de grunder, som af lagutskottet vid 1900 års riksdag blifvit i dess utlåtande n:o 25 i ämnet anförda, hemställer jag vördsamt,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, att nedannämnda paragrafer i kongl. förordningen den 23 maj 1862 om kommunalstyrelse i Stockholm, må erhålla följande förändrade lydelse:

§ 15.

Nedannämnda personer må med hänsigt till deras embets- och tjänstemannaställning icke vara stadsfullmäktige, nemligen öfverståthållaren, underståthållaren, polismästaren och stadens fiskaler, äfvensom de tjänstemän och betjente, hvilka i och för sina befattningar äro inför stadsfullmäktige eller under dem ställda nämnder eller afdelningar redo skyldige.

Vid stadsfullmäktiges sammanträden eger öfverståthållaren eller, der han hindrad är, underståthållaren att vara tillstädes och i öfverläggningarna, men ej i besluten deltaga.

§ 18.

Stadsfullmäktige välja årligen bland sig en ordförande och en vice ordförande, om hvilka val under rättelse, skall till öfverståthållarembetet insändas.

Äro både ordförande och vice ordförande hindrade att vid något stadsfullmäktiges sammanträde närvara, välja de, som tillstädes äro, en annan ordförande för tillfället.

Fullmäktige antaga ock en sekreterare, hvars åligganden bestämmas i en instruktion, som de kunna finna skäligt för honom utfärda.

§ 19.

Stadsfullmäktige, för hvilka tjenstgöringsåret börjar den 1 april, sammanträda å första helgfria dag i februari, april, juni, oktober och december månader samt deremellan så ofta ordföranden finner sådant af nöden. Kallelse till sammanträde bör ock utfärdas, då 10 eller flere af stadsfullmäktige med uppgift om anledningen skriftligen derom anhålla.

§ 33.

Stadsfullmäktige utse bland sig högst tio personer att jemte ordföranden och vice ordföranden hos fullmäktige utgöra ett särskildt utskott, som har att med sin uppmärksamhet följa förvaltningen af stadens angelägenheter i alla rigtningar, till fullmäktige göra framställningar och förslag, som i ett eller annat hänseende häraf kunna föranledas; till föredragning bereda alla de ärenden för öfrigt, i hvilka fullmäktige skola utlåtanden eller beslut meddela samt å stadsfullmäktiges vägnar företrädesvis öfvervaka verkställigheten af fullmäktiges beslut. Detta beredningsutskott eger att från de under stadsfullmäktige lydande nämnder, afdelningar eller tjenstemän infordra de yttranden och upplysningar, som för ärendenas utredande äro af nöden, äfvensom att hos öfverståhållarembetet omedelbart göra framställning om upplysningars infordrande från embetsmyndigheter på sätt stadsfullmäktige i § 28 medgifvet är.

Öfverståhållaren är obetaget att öfvervara beredningsutskottets sammanträden samt att i öfverläggningarna, men ej i besluten deltaga.

Den hos stadsfullmäktige anstälde sekreteraren tjänstgör ock i sådan egenskap hos beredningsutskottet.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 18 januari 1902.

Magnus Höjer.

N:o 7.

Af herr **J. J. Byström**, *om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ändrad lagstiftning rörande aftal om hyra af bostad.*

För att åstadkomma klarare bestämmelser rörande förhållandet mellan arbetsgifvare och arbetare har man vidtagit ganska kraftiga åtgärder både inom och utom den lagstiftande församlingen. Likaså hafva förslag om bättre lagbestämmelser mellan jordegare och arrendatorer flere gånger förelegat Riksdagen. Men förhållandet mellan hyresvärd och hyresgäst bestämmes alltfört af lagparagrafer från 1734.

Dessa jordabalkens och handelsbalkens åldriga lagrum äro begrippligtvis föga tillämpliga på nutida förhållanden i synnerhet i de större stadssamhällena. Visserligen har man sökt att upphjelpa saken genom vissa paragrafer i utsökningslagen och de många i flere fall rätt egendomliga prejudikat, som finnas, men bristen på en ordentlig hyreslag är i alla händelser mycket stor. Som en följd häraf hafva i många fall stora misshälligheter uppstått mellan hyresvärd och hyresgäst. Oktoberflyttningarna, som af en stor del menniskor ej borde hafva företagits, äro ej sällan tillfälliga slutakter i en rad af obehag och lidanden. Det är ej nog med stora extra kostnader, skadade möbler, husvillhet för dagar och nätter; en flyttning medför dessutom ofta ledsamheter